

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 13 (37)

Львів, 1-го липня 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90
NASZ LEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 вол., Піврічно 1'80 вол., Чвертьрічно 1'— вол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

Позір! Лемківщина!

Всі підемо на відпуст до Кальниці!



Й. Е. Преосвященний Йосафат причащає вірних на відпусті в Кальниці (Балигорідщина).

Великий відпуст Хрестної Дороги відбудеться в Кальниці на празник св. Петра і Павла в дні 12. липня.

Спільний обхід Хрестної Дороги відбудеться в сам день празника рано, по чому буде на дворі торжественна Служба Божжа. Служати св. Сповіді і уділяти св. Причастія, будуть Отці духовні в протягу трох днів, то є 10, 11 і 12 липня. Ступаючи слідами Хрестної Дороги Божественного Нашого Спасителя вже тисячі вірних досту-

нали тут минулими роками великих ласк Божих. Перед Страждучим Христом складали вони тут свої жалі і просьби та упокоєні на душі з радісним серцем вертали домів. Величавою участю на цьому відпусті дали вірні гр. католики сяніцького і лиського повіту доказ, що добре розуміють слова Христові: „Аще кто жаждет, да прийде ко мні і пієт (Іо. 7, 37).

Тож і цього року прийдіть щиро до источника спасення, де сердечно повитає Вас

місцевий душпастир.



Величавий відпуст Хрестної Дороги на празник св. Петра і Павла в дні 12. 7. 1934.

Про нашу минувшину на підставі історичних дже- рел

Кожний народ має свою минувшину. І ми Українці лемки багато переживали, різні події відбувалися на наших землях. Однак, хоч як важні наші землі, досі не мали ми ще такого вченого, що описав би як слід нашу Лемківщину—з виїмком найбільшого та найславнішого українського історика та вченого Михайла Грушевського, що описав західні Українські Землі в „Історії України - Руси“ том V, сучасного нам проф. д-ра Миколи Чубатого, який багато місця присвячує окраїнним землям у своїх працях, як також визначного історика д-ра Мирона Кордуби, що описав „Західні Пограниччя між долишним Сяном та Карпатами“, однак точного історичного опису досі немає.

Навпаки були деякі спроби списання важніших подій на Лемківщині, саме бл. п. о. З. Флюнт провадив продовж свого душпастирювання на Лемківщині—цінну хроніку, але вона перервана та як слід не використана, бо лежить ще у рукописах. Не вихисновані теж записки бл. п. о. Антона Бескида; багато знаходиться рівно історичних матеріалів в архівах Перемиської Капітули.

Тому саме хочемо коротко висвітлити деякі важніші, історичної ваги моменти з карпатських земель. Про сянїцькі землі в XV столітті написав польський вчений П. Домбковскі коротку наукову розвідку п. з. „Національні взаємини сянїцької землі в XV ст.“ (в оригіналі: „Стосунки народовсьцьове земі саноцкей в XV ст.“), де вказує, що наші праїди лемки здавнь-давня осіли в Карпатах та їхні оселі сягали згідно з його словами: годину повільного проходу на схід від Кракова стрічаємо гарні лемківські оселі, що їх замешкують тихі, працювїті, побожні та на пречуд—здорові мешканці лемки“. Ще в 1852 році стояв за Судішевом (Сендзішуф) — між Ряшевом і Тарновом камінний стовп при дорозі та на ньому було написано по латинськи: „Тут кінчається тепер Український Народ“. Таких стовпів була тьма, але вони самі поницилися, або їх повиривали з землі. Подовж дороги, що веде з Одріконя до Фриштака стояли трираменні камінні, або залізні та дубові хрести з церковно-словянськими написами. Такі хрести ставлено коло Йодлової, Риглиць, Закличина, (чи сто українська назва!)—перед Бискупичами, Райбротом, Тимбарком і далі. Це вказує, як далеко сягали лемківські оселі.

Львівський проф. д-р В. Абрагам багато висвітлив історичної правди в книзі п. з. „Повстання організації латинського костела на Русі“, якто польські магнати переміювали наші церкви на костели та віддавали

своїм вірним в 1590 роках. Скликано Синод в Берестю в 1596 р. в справі з'єднання костела, однак на Синоді наше Духовенство виступило з рішучою заявою проти замінювання церков на костели, підпорядкуючи їх латинським, цебто польським духовним, чи то викупом, чи силою, впроважуючи нові станиці конкуренції, по словам: *zeby ich (місцеве населення) u porów indziej nie chizczono*“.

(Може декотрий з Вас читачі був при війську в Яблонній за Варшавою, там була теж церква св. Марка, тепер змінена на костел, а зі св. Марка зробили св. Болеслава).

Про перероблювання церков на костели написав польський кс. Петро Калва, зясовуючи діяльність польської шляхтянки Катерини Ваповської в користь костела в сянїцьких землях. Він згадує, що костел в селі **Глудно**, коло Динова перероблено з церкви, польські пані жадали прилучення церкви у Варій до їхнього костела, бахїрську церкву до Гарті, знову села Ходорівку та Ласківку під опіку динівського костела. Населення Іздебок мало платити снопове (скіпчину) костелові, бо „сидять на польських ролях“, хоч ті ріллі даром наділювали польські королі своїм слугам за їхню службу та хоробрість.

З того приводу повстало також негодування Лубян в 1722 р., що

їм чужі приходці, яких пані понасаджували, робили деспети в святі дні. Сама візитація в 1745 р. вказує, що костел в Лубній прикрашений церковними образами.

Лист польського короля Зигмунта III. писаний до наших єпископів, що історик Гарасевич зібрав в „Annales Ecclesiae Ruthenae“ (Річники Української, Руської церкви) ст. 191—наводить: „відносно того, щоб українські монастирі і церкви не переміювано на костели, це в наших королівських добрах (так писав Зигмунт III.) зажаємо, але в шляхецьких посілох не можемо цього зробити“!..

Вкінці ще сьогодні бачимо в багатьох сторонах, що дерев'яні костели вказують на походження з наших старих церков. Була теж в містечку Чудці під Ряшевом наша церковця. В самому Ряшеві ще сьогодні зовуть місце коло стації „руська весь (село)“.

Багато також заховано правди у переказах між Українським Народом на Лемківщині, тому дуже добре було би списувати всі такі наші народні передання про нашу минувшину, бо вони щораз розтрачуються, а шкода! Наша Церква від віків була, тепер е та завше буде тою остоею, що нас усіх Українців лучить в одну велику Христову Родину. Вона наша твердиня! Мертвий народ без віри.

Короткий політичний огляд

В Совітах виключено з Центрального Виконавчого Комітету та з комуністичної партії найближчого співробітника Сталіна большевика Єнуکیدзе. Його усунено за протисталінські наміри. Одночасно переведено арештування серед визначних большевицьких діячів у Москві та на провінції. Одним словом рветься червоним володарям їхня влада. Однак це не спинює їхати советських фахівців до Берліна у справі советько-німецької умови про вивіз. Совіти закуплять у німців товарів за 300 мільйонів рублів, а німці за 250 міль. руб.

Недавно принесла світова преса вістки про жакливий вибух у фабриці муніції в Німеччині.

В Райнсдорфі відбулися похорони 38-ох жертв катастрофи у фабриці муніції. Відбулася величезна маніфестація на честь тих, що зложили своє життя на вівтарі батьківщини. Такий характер маніфестації зазначив у промові мін. Герінг. В похоронах взяв участь канцлер Гітлер з міністрами Бльомбергом, Фріком й Геббельсом, а також визначніші представники нац. - соціалістичної партії. Сотки тисяч народу йшло за домовинами. Рівночасно в цілій державі відбулися жалібні маніфестації. З усіх будинок звисали жалібні прапори.

Між Англією та Німеччиною заключено в Лондоні морський договір, силою якого Англія погодилася,

щоб Німеччина розбудувала свою флоту до 35 відс. англійської морської сили. Цей договір викликав велике обурення у Франції. Франц. уряд вислав Англії ноту в якій висказує своє велике негодування з того приводу. В ноті сказано, що Англія навязуючи безпосередні переговори з Німеччиною без попереднього порозуміння з її партнерами (Францією) поступила в спосіб, що найменше дивоглядний. Франція не може цей договір розуміти інакше, як свідоме перечеркнення морських постанов версальського договору Англією. Одночасно франц. уряд заповів, що супроти цього, муситиме з черги збільшити французьку военну флоту.

У Празі відбулося відкриття нового чехословацького парламенту. Найсильнішою партією в парламенті є тепер судетсько-німецька партія (гітлерівців), що має 44 послів. Засідання відкрив прем'єр Маліпетер відбираючи від нових послів присягу. Німецькі послі присягали в німецькій мові. Президентом парламенту вибрано б. міністра війни, посла чеської аграрної партії Брадача.

В польськ'м соймі відбувають в конституційній комісії довгі дискусії над виборчою ординацією. Очевидно всі виступи опозиції супроти приурядової більшости є безвиглядні.

Причини кривавого повстання на Закарпатті

В числі 8 (32.) писали ми про заворушення по тамтому боці Карпат. На цьому місці наводимо за праським „Гробоем“ (ч. 3—4.) про причини повстання та життя наших братів українців в межилаборецькій окрузі.

(Вже з найдавніших часів маємо народні повстання на Закарпатті: Більші з них: Першим було державне повстання Петра Петровича між 1310. та 1321. роком, що він зорганізував його проти угорського короля Карла II. і просив галицького князя Льва II, щоб прийняв угорську корону. Другим було повстання кметів проти магнатів в 1335. році. Третім — повстання „куруців“ під проводом Юрія Довжі проти шляхти в 1514. р. Здавив його Іван Заполій варварськими звірствами і жорстокостями. Довжу спалено живцем, 70.000 селян убито і 50 сел спалено. Четвертим було повстання Івана Цісара в 1631. р. проти панів на Потиссі. П'ятим було повстання Земплищини в 1686. (7?) році. Шостим — повстання Раківця в 1703—1708. р. Сьомим — повстання опришків з Земплищині в 1831. році, що дало тему до написання пісні „Над Татров са бліска“. Як бачимо на Закарпатті було сім великих народніх повстань). В цілім Межилаборецькій окрузі нема ні одного словацького селянина. Місцеве населення творять виключно карпатські українці. В тих округах, сягаючи аж до спишської жупи, живе в компактній масі 230 тисяч українців (прим. С.Р.). Границя Підкарпатської Русі є зазначена старою демаркаційною лінією, з року 1919. І так українські округи в близькім сусідстві Ужгороду є адміністровані з Братислави на 600 км. віддаленої. Ті українські округи є адміністровані головні словацькими урядниками, що не навчилися ще від перевороту по українськи“.

В 1914. році: Цілий округ підчас світової війни був зовсім зруйнований. Тут довгий час був головний фронт. Населення було лілком оже брачене. Всі дороги розбиті. Із сел Чертіжного і Габури, де почалося повстання, zostалися тільки останки розбитих стін. Населення не мало ані одної скотини, ані сотика в кишені. Осталася йому тільки пуста, неврожайна земля.

В 1930-35. році: Від тоді минуло двадцять літ. Але населення зістало дальше в біді. Марно домагалосся і домагається нагороди за шкоди спричинені Світовою Війною, що держава повинна виплатити на основі мирових договорів. Дороги розбиті до сьогодні, крім тої, що веде на границю. Все по старому, не змінилось нічого. Правда в долині настала зміна. В Требішові вибудовані нові касарні, в Гуменні є нові

вілли (палати) нових державних урядовців, але більше нічого.

Його населення: Як вже згадано, край від Кошиць на схід не є взагалі словацьким. Найбільше число населення творять тут українці, потім прийдуть словаки і мадяри. Крім того є тут острови німецьких колоністів з XII. і XIII. ст., коли король Гейза II. покликав сасів на колонізацію і поселив їх в Спишським комітаті між 1141, 1161. роком. Особливо після нападу татарів поселено німців на Спиші і Шаріші і далі на схід. Живе ще там велике число жидів, що були з давен давна п'явницями нашого народу.

Зубожіле населення покинуте тепер на поталу всяких паразитів з чужих політичних партій. І хто має видержувати стільки паразитів і далеко більш коштовний державний апарат, ніж в багатій Чехії? Мадярські і словацькі селяне живуть в урожайних долинах і є захищені до певної міри великомаєтницькою політикою аграрів. А на покриття великих адміністраційних й інших видатків того краю є засуджена більшість населення — українці. Тому проводиться там в українців екзекуція за екзекуцією і забирають останню корову, останне порося.

Як там живуть люде?

Цілий край гірський і бідний. Його населення чисто українське. Нема там ні одного словака, а все такі цілий край ще сьогодні належить до Словаччини, що провадить систематичну словакізацію і надіється в скорий час цілий край вповні зсловакізувати. Але не станеться так! Хоч чехословацька статистика похоронила український народ на „східній Словаччині“, але він ожив, він воскрес, бо зовсім недавно — рознеслася вістка по світу, що 220 сел домагаються українських шкіл замість словацьких на тій самій „словацькій східній Словаччині!“

Все українське населення живилося з деревляного промислу. Але аграрна політика зробила всьому кінець, бо внеможливила Мадярщині довіз до Чехословаччини господарських продуктів, а та перестала відбирати наше дерево. Через те в лісах праця впала і тепер при найбільшій труді заробить там робітник 3-4 (1 ч.К. = 22 гр.) К. денно. При тім землі не має майже ніякої. Бо що з того, що має пів „голда“ (морга) неурожайної землі під бараболо і ячмінь, який потім стовче у воді, зварить, червоною сіллю, що є для скотини, посолить та їсть. По думці лікарів, уживання до їди нечищеної червоної соли, що є виключно для скотини, несе за собою з часом сліпоту або глухоту. Але не зважаючи на те чеська аграрна партія на Підкарпатті твердить, що наше насе-

Готобесь

Друже мій, брате
Живеш у світі раз!
За Народ свій серце дай
За його кращій час!

За свої гряди, за святе діло
Готов будь!

Тучою сонце заслонити,
Мечем яруги скородити,
Неситих кров'ю їхню

накормити —

Готов будь!

Ти не бійсь за святу справу

стаги,

Бо правди ніколи не зможуть;

Ти не важиси ані на п'ядь

уступати!

Олег.

лення є аграрне (землемаєтне) і що йому не так зле живеться.

До тої бідни ще заказано ходити до Галичини на торги. До Америки емігрувати теж не можна. Отже з усіх боків здушений край і українське населення є в сітці безвихідного голоду. Є відказане на те, що собі заробить у тих нелюдських обставинах і на урожай із своїх вузьких і коротких нивок. Як вже сказано, робітник заробить в лісі за день 3—4 Кч. Господар з кіньми 15 Кч. денно. Коли має свій ліс, нарубає віз дров і повезе до Межилаборець, то дістане за нього 12—15 Кч. Коли йде з одним кілограмом масла дві або й три години на торг до Межилаборців, то дістане за нього 6—8 Кч. За 1 кг. свинячого м'яса 2—3 Кч. За вигодовану гуску 6 Кч. За 4—5 яець на торзі в місті 1 Кч. Наведені ціни були точно потверджені журналістами в присутності аграрного начальника округу, що перед тим твердив, що в окрузі не є так зле, щоб народ мусів бунтуватися.

Цікаво, що про ще один дуже важний момент у причинах повстання в Межилаборецькому окрузі, чеські газети майже не згадують. А то про момент національно-політичний. Про це пише „Рус. Нар. Голос“ і подає розговор із селянами, в якім вони заявляють: Ми хочемо тільки своє і домагаємося прилучення до Підкарпатської Русі.

Пряшівщина (від річки Попраду і Кошиць) до сьогодні zostалася під Словаччиною. Там не знайдете ані одного напису в урядах по українськи. Там в уряді ніхто не знає по українськи. Там до українських шкіл дають словацьких учителів. Там замість українських — закладають словацькі школи. Там словакізують українців шаленим темпом. В їх чорній роботі домагають ім „наші“ москвофільські учителі (честь виїмкам), що говорять переважно по мадярськи, а на кінець з тяжкою вимогою можуть висказати кілька слів „по руськи“ змішаних зо словацьким і мадярським наголосом...

(С. Росоха).



Учасниці Куреу крою, шиття та куховарства в селі **Пантна**, коло Горлиць. Куре уладила кооператива «Лемківська Земля». (Світлий Асафат Гривна з Пантної).

Дальша пожертва для українських діточок

Знову одержали цілорічну передплату на „ДЗВІНОЧОК“ Васьо Медак, Завої, Марія Пухир, Вислочок і А. Судомир син Дмитра в Синеві — всі мають заплачено по кінець червня 1936 р. Добродієві професорові Гр. Судомирові складаємо щирю подяку, що не забуває про Рідні Сторони. „Дзвіночок“ всім висилаємо та закликаємо до дальших масових передплат нашим найменшим в українських Карпатах. Хто черговий?

Засуд за збірку на церкву

Сотрудник у Сяноці, о. Петро Білинський, збирав поміж сяниськими горожанами добровільні датки на відновлення й прикрашення

Коваль завинив...

Наслідком нападу „руських“ у селі **Межиброді** на наших громадян, припинено діяльність читальні „Просвіти“ в тому селі. В дальшому тягу цієї авантюри було обвинувачення та засуд сяниським староством усіх побитих за порушення публичного спокою. І так засудило староство Петра Кадовця на кару 5 зл., Івана Цапа на 10 зл., Катерину Романську та Івана Кадовця по 30 зл., Василя Старака на 20 зл., Михайла Романського та Павла Ванценка по 15 зл., а Михайла Вайцовича на 2 зл. Усі засуджені є членами читальні „Просвіти“. Цікаве, що на тих „руських“, що спричинили бійку, ані не зроблено донесення, ані їх ніхто не покарав. А де подівається братня згода?

Кооперативні сходи

В селі **Лосю**, новосандецького повіту, відбулися сходи членів кооперативи „Любов“. Кооператива розвивається. Лосяни пізнали вагу рідної торгівлі та хоч відділені й розлучені тілом, однак об'єднані духом, тому йдуть безупинно вперед, бо народній шлях пізнав користі організації, спільноти слова і чину. Честь Вам Лосяни!

церкви. За це засудило його сяниське староство дня 12. червня на кару 10 зл. Від рішення староства внесено відклик до суду.

Загроза переходу на православля

В селі **Барвінок**, ясельського повіту, 80 родин загрозило переходом на православля. Сталося це з тої причини, що ап. Адм. о. др. Масцюх забрав їм із парохії дуже любленого священика українця. Тепер ідуть старання про те, щоб цьому лихові зарадити.

Гроші не дають щастя

У Франції виграла одна жінка на лотерії 250 тисяч франків та не знала, що з тими грошми робити. З тої журби збожеволіла!

Йори та йорчики оживають!

Під неприсутність апос. Адміністратора о. д-ра Масцюха його канцлер о. Йоан Полянській в Риманові — Здрою видав нове посланіє до клиру і — цим разом уже етимологією та язичієм. Цікаве, як до цього посланія поставиться о. апост. Адміністратор, що сам у своїому першому посланію зазначив, що публікує його фонетикою, бо тепер усі таким правописом пишуть. Кажуть, що ап. Адміністратор виїхав до Риму.

Хто винен?

Яцко Турок, бідний зарібник, батько троїх дітей з Поворозника, к. Мушини купив від знаного „купця“ Василя Барновського зі Щавника ковову.

Корова оказалась хворою. Тому на другий день Яцко пігнав її до Щавника, щоб віддати Барновському та гроші відобрати.

Коли Барновські не хотів віддати йому грошей, Яцко так тим зажурився, що пішов до Барновського саду і в білий день повісився на грущі.

**ВИРІВНАЙТЕ
ЗАРАЗ ПЕРЕДПЛАТУ!**

Градове нещастя

Дня 12-го червня ц. р. велика буря получена з градом, знищила цілковито озимі і вясняні засіви в двох бідних, лемківських селах: **Зиндрановій і Барвінку**, коростянського повіту. Крім цього град повибивав по хатах шиби, понищив гонти на дахах та навіть покалічив кілька осіб, що тоді находились на полі. В наслідок цього нещасття вище згадані села виглядають тепер немов по вогні. Панує там тепер загальний смуток і плач, бо всім грозить великий голод. Засіви не були заасекуровані. — Таке саме сталося в Суrowиці, Полянах та на Вернаївці і в Мощанці, град вибив засіви до тла.

З огляду на це звизаємо всіх свідомих та маєтніших громадян Лемківщини, щоб поспішили нашим братам в Зиндрановій та в Барвінку та другим, що потерпіли від граду з негайною помічю. Брат повинен подати руку братові в нещастю. Пожертви в збіжжю та грошеві добровільні збірки найкраще посилати до Всч. Гр.-Кат. Уряду Парохіяльного в Зиндрановій, пошта Барвінок.

Газда-Лемко мав надію
По жнивах біду залатати.

Ходив у поле
Збіжжя оглядати.

Душа його раділа, що в тому році
Вдягне жінку й діти,
Що не буде йому з горя
Волосся сивити...

Та доля така змінича,
Людей не шкодує:

Вийшла хмара, вітер вие,
Град збіжжя тратує!..

Цілі села в наших горах
Нагло посумніли;
Усі плачуть, руки заламують
Бо що ж будуть їли?..

**Поможімо їм, хто лиш може
Й чим хата багата!..**

**Бо-ж у кого поміч просити,
Як не в рідного брата?**

Ст. ВАРХОЛЯК

Лемко просвітянський діяч в Америці

Михайло Дудра, уродженець Лемківщини і б. студент філософії у львівському університеті, що свого часу вів освітню діяльність на Лемківщині з доручення матірнього Т-ва „Просвіта“ у Львові і серед цього був арештований польською владою, прибув до Америки на постійний побут. Він по батькові американський громадянин. В Злучених Державах Америки буде займатися спеціально познайомленням лемків із положенням у рідному краю. В часі побуту на Лемківщині мав нагоду переконатися про сьогоднішню злу добу, тому кличемо: Рідна Ненька в потребі! Сину українських Карпат но забувай! Коли об'єднаємося для спільної праці — тоді не боїмося життя!

ХТО ТИ, ХЛОПЧИНУ МАЛИЙ?

Хто ти, хлопчику малий?
— Українець молодий!
Український я юнак,
Лев і тризуб то мій знак.

Я сокіл, я бистрозор,
Жовтосиній мій прапор.
Нам допоможе серед бурі
Господь Бог і Святий Юрій.

(На загальне бажання подаємо за „Дзвіночком“ ч. 16. було також в „Золотому Колосі“ за 1934 рік).

ХТО ТИ, ДІВЧИНКО МАЛА?

Хто ти, дівчинко мала?
— Українка молода!
А який твій знак рідненький?
— Лев і тризуб золотенький!

Жовті ниви, сині гори,
Жовто-сині в нас прапори!
Все будуть нам помагати
Господь Бог і Божа Мати!

Будьте обережні в сплачуванні довгів

Всі господарські довги, звязані з рільництвом, як позичка на подорож до Америки, до Канади та других закордонних держав, купно поля, купно дерева на будинки та господарські забудування, купно рільничих машин і знарядів, купно штучних навозів, купно коня, корови, або іншої домашньої тварини, позичка на весілля, або на посаг дочки і сина—цебто всі позички, що причинюються до поліпшення, до піднесення та до самого ведення господарства—можуть бути розложені на підставі закону про полекші для рільничих довгів—на 28 однакових, піврічних рат, в речинці платности від 1. IV. 1935 р.—до кінця виплачення довгів, а саме до 1949 року.

Може бути таке, що віритель не хоче признати довгу яко рільничий, тоді Роземчий Уряд при повітових виділах вирішує цю справу. Приміром: господар будував хату та позичив у жида 500 зл. на бляху. На підставі закону це рільничий довг; але жид не хоче його рільничим признати, тоді рішає Роземчий Уряд та розділює тих 500 зл. на 28 однакових рат, цебто що півроку треба точно сплачувати жидові по 17.75 зл. (бо $500 : 28 = 17.75$).

Може бути також таке, що віритель знає, що довг буде признаний

рільничим, тому „нароком“ не упоминає господаря та чекає, щоб мину час плачення двох перших рат (1. IV. й. р. і 1. X. ц. р.), тоді пропадають всякі полекші, бо устава каже, що незаплатення двох чергових рат робить цілий довг відразу платним і тоді довг не підлягає вже розложенню продовж 14 літ—на рати. Тож жид, або другий віритель упоминається сплачення цілого довгу, не хоче навмисне довше чекати, подає скаргу до суду і веде на задовженого господаря екзекуцію, получену з великими коштами.

Перед такими треба боронитися, та щоб знати як боронитися, першзавсе треба передплачувати добрі часописи, що подають ради і вказівки як „Народня Справа“ та „Наш Лемко“; не ходити по жадних дорадниках, бо такі лишень використовують. Домагатися також совісних порад у Повітових Виділах, бо на це село платять податки, щоб могло користати з безплатних рад і вказівок. Живемо в таких часах, що лишень свідомий та дбайливий господар може передержати в цілости до кращик часів. Та кращі часи прийдуть, як всі господарі зорганізуються до спільної, творчої, народної праці.

—o—

Не завидувати, але працювати!

Наш народ любить дуже завидувати, а то дуже погане діло, бо з того виходить для нас дуже злого. Бідніший завидує багатшому, той, що йому гірше ведеться—тому, що йому йде ліпше і т. д. і т. д. та з того приходять до обмов, сварок, різних пакостей, судових процесів, ба навіть до бійок. З цього всього для нас багато шкоди і ми замість поступати вперед, стоїмо в місці, та деколи посуваємося взад.

Ми повинні ту погану зависть викорінювати із нашої душі, та на її місце плекати охоту до наслідвання цього, що добре і пожиточне та до впертої витривалості, але розумної праці. Має хто гарний сад, не завидувати йому, не нищити йому щепів, але самому брати від

того газди примір і самому заводити в себе такий сад, ще більший і кращій. Любить другий ходити коло пчіл, не сміятися з його й не викрадати йому меду, лише самому від нього і з книжок вивчитися пчільництва та завести собі пасіку ще кращу від сусідової. Коли господар чи парубок свідомий, читає багато книжок і передплачує газети, такого також наслідувати і то найбільше і собі теж постаратися про книжки і газети і читати, читати, як найбільше, щоб бути найрозумнішим в селі, бо такому й ліпше ведеться і такого більше шанують і він знає, що сказати між людьми. Найважлишою річчю є знання історії рідного народу, пребагатої історії Української Нації, щоб ми знали,

чим ми колись були, чим ми є тепер та чим ми мусимо бути колись. Дальше має сусід дитину в школі, не насміхатися, що буде мати „пана“, або „паню“, але й самому дати свою дитину до ремесла, або до висшої школи, бо чим більше буде між нами освічених людей, тим ліпше буде для нас.

Цих кілька думок наводимо тому, щоб виполовати кукіль серед нашого народу, бо таким кукілем є й та чорна зависть, що родить багато зла.

На місце руйнуючої, негативної, розкладової зависти, мусимо поставити творчу, позитивну працю й усіми силами мусимо змагати до кращого й ліпшого, а тоді повна перемога по нашому боці. Коли переможе кожний з нас особисто, тоді переможе теж і наша Українська Нація.

Погляньмо по світу та побачимо, що багато людей добилось завдяки витривалості праці високих становиськ, хоч у молодому віці були нуждарами, або невільниками. Вони перемогли себе, пізнали своє „я“, викоринили свої злі сторони, піднесли себе та станули на висоті людської гідности.

Підлий це критик, учитель та навіть священник, що не вірить та не хоче признати людині його заслуг, хоч бачить, як людина блудила в молодих своїх роках, але пізнала свої ошибки, осудила їх, викоринила зо себе та йде простою дорогою вперед.

З історії бачимо, що великі люди родилися в низьких хатах, одначе їхня сила волі, рішуча постанова змазала добрими вчинками їхні давні провини. Оцей хлопчина, що сам навчився писати і читати—це Лінкольн, президент Америки.

Син невільниці мулятки, Фред Доглес, рівнож сам навчився азбуки, підняв борбу за рівноуправлення муринів і допняв свого.

Мати Гарісона була наймичкою, але молодий Гарізон виповів війну рабству. За його голову визначили нагороду та прийшов час, що до його ніг зложили вінець побіди, Гідсон був таким нуждарем, що в зимі не мав защо купити собі черевиків і ходив босо, та протє став президентом Нью-Йорку.

Дівця Орлеанська ніколи не мала до діла з військовими справами та коли не було вже такого, щоб зволити Париж, обнимає провід французького війська та громить і проганяє ворогів. Знову сучасні мужі: Муссоліні, вожд Італійців, сам каже про себе, що в молодечих літах був драбугою, але працював над собою, так що на наших очах стає на чолі Італійського Народу та „крутить“ світовою політикою. Або комнатний маляр, фрайтрина Гітлер стає вождом цілого Німецького Народу та зганяє сон з очей цілому світови.

—o—

Злодійня гуляє

Злодійська шайка появилася в мушинських околицях. Досі невисліджені бандити ограбили приходство у Війковій коло Мушини, обікрали склеп Михайла Русиняка у Верховній Великій. Нападали теж два рази на приходство в Злоцькім. Вломлювалися також до тамошньої кооперативи та до школи в Ястрябику. На дорозі напали на Ічка Балдінгера у Шавлику, зрабували склеп та жида застрілили, знову його жінку тяжко ранили. Тої самої ночі забили в селі Мала Верховня державного бережника Ваня Дзюбинського. Осиротили його жінку і семеро малих дітей. Члени тої шайки ходять у день по селах, представляються людям як агенти, розглядаються, щоб у ночі нападати. Тому кожного волокиту треба відправляти до солтисів, або до війта, хай ними морочать собі голови. Не пустити ніколи чужину — незнану до хати, гнати зо села. Стерегтися перед злодіями, бо може ще останню одежину з комірки, або зі світлиці загорнути.

З усіх сторін Лемківщини пишуть нам, що передновок заглядає щораз більше на села, є люди, що не мають раз, що зїсти. В селі Одрехові одні другим викопували в полі посажену бульбу. Та ми заєдно пишемо організуйтеся, гуртом змагайте до згоди в селі, бо лише організаційна творча праця захоронить нас перед недолею.

До нового життя ставайте!

Бють жидів

В Гродні, в північній Польщі, помер поколений жидами один поляк. По його похоронах вибухли в місті протижидівські погроми, підчас котрих потурбовано трьох жидів і ушкоджено їхні крамниці. Поліція втихомирила погромщиків.

Чому Ви ще досі не відновили передплату на другий піврік? Негайно присилайте належитість, лише 1'80 зл. чеком „Народної Справи“ з допискою „Наш Лемко“

Відповіді

Василь Хомик: До протиалькогольного Т-ва „Відродження“ повинен належати кожний свідомий громадянин. Цього Вам ніхто не може заборонити. Адреса: „Відродження“, Львів, вул. Чарнецького 24.

Дмитро Г.: Переводити добровільні збірки на „Рідну Школу“, на „Просвіту“, на „Українських Інвалідів“ — або на пресовий фонд „Нашого Лемка“ вільно кожному з нагоди вінчання, хрестин, чи іншої нагоди. Наші інституції, як також Інваліди не одержують від нікого ані сотика, тому нашим національним обов'язком є підпомагати рідних братів. Натомість не можна вимушувати силою, або з обидою такої жертви. Зібрані гроші належить все передати на таку ціль, на яку переведено збірку.

На поминках

Бім-бам, бім-ба-лам-бум, бім-бім-ба-лам-бу-ум... гуділи сумно дзвони з Одрехівської дзвіниці. У воздуху розпливалися жалібні звуки похоронної пісні. Похоронили небіщика Івана Долішного. Дзвони ще бамкнули кілька разів і втихнули, їхні останні звуки, відгомном відбилися об недалеко дерева і якоесь дивно-мельодійно злилися з плачем рідні покійника. Похорон скінчився. Люди повільно почали розходитися.

Андрій — син небіщика Івана, підходив до своїх сусідів, кумів, сватів, вуйків і інших приятелів, та запрошував всіх на поминки. — Бож звісно, небіщик Іван був статочний господар, ну тай майно несоріше залишив, то-ж годиться його як слід помянути.

Запрошених насходила повна хата. Всі посідали довкола двох великих столів. На столах з'явився: хліб, сир і «шпіри тайка». Гости, не дали довго дармувати шпіри тайці у фляшках. Вони раз-у-раз скоренько наповнювали чарку й ще скорше випорожнювали. Шпіри тайка була для них дуже ласим — притягаючим напоєм.

Млясно робилося тим, що ждали на свою чергу.

Велася гамірлива балачка; переважно говорили — про смерть небіщика Івана. Чути було охкання і співчуваючі вислови, а в старій свахи Василихи, то навіть сльози показалися на очах. Тільки не знати, що тії сльози витиснуло — чи жаль за небіщиком — чи такі шпіри тайка.

Але, борони Боже! Не думайте, що Василиха за багато випила. Та де, — от випила яких десять або одинацять чарок та більше ні. Біг-ме, що ні!

Зрештою всі пили і нікому нічого не сталося, хоч старій Василисі здавалося, що зачали в її голові чортки скакати. Видно, вже така нещасна головонька.

Чортки скачуть, виводять свій божевільний танок, аж Василисі начала від того голова крутитися. Голова закрутилася, стіни захиталися та всі люди зачали довкола столів скоро-скоренько танцювати. Василиха завдає собі питання: — Чого-ж то вони танцюють?

Ге, чого... яка-ж бо я не догадлива, та в Андрія днесь весілля. Андрій сина женить! — Йой, всі танцюють, а я що? — Хіба я гірша від інших. О, ні! Я ще так затанцюю, що го-го!..

Навіть молодших засобомлю... за співаю собі.

Василиха встала зза стола, зробила кілька непевних кроків і опинилася біля порога. Тут взялася попід боки, тупнула ногою, та й зачала танцювати, а властиво за-

вертатися. З широко отвореної губи покотилися захриплі слова:

»Щим в печу не палила,
Юж мі курка миску збила.
Го-го, го-я, гого го-я,
Головонько бідна моя!..«

Гости повтихали, мов на команду. Як була-б в тій хвилі земля завалилася під ними, то на певно це не викликало-би більшого здивування — як така поведінка Василихи. Вони вирачили на Василиху очі й з німим подивом гляділи на неї. Але Василиха нічого собі з того не робила; провадила дальше свій завертаючий танок і співала. Її голос скрипів як заржавіла машина:

»В печу палю, їсти варю,
Дитя плаче тай го бавлю.
Го-го го-я, го-го...«

І власне тоді, коли Василиха з найбільшим чуттям виводила свою пісню, зза стола встала сусідка Марта і заткала Василисі писок, в спосіб не дуже то делікатний. При тому сказала Марта якоесь терпке слово, але я забув яке. Ще менше делікатно відповіла Василиха, на таку інтервенцію Марти, бо запустила в її лице, свої гострі пазорі. Марта теж не від того була, щоб в той самий спосіб не віддячитися Василисі. І почалося... А як скінчилися ті поминки, того я не знаю.

Зате знаю, що після них, Василиха кілька тижнів ходила з подрапанним обличчям та носом.

Але тут цікаве ось, що: Від того часу, Василиха не то, що шпіри тайки до уст не візьме, але навіть глянути на неї не хоче. Егеж, вона знає, що через тую шпіри тайку виставила себе на посміховище, бо тепер ціле село з неї сміється та перший ліпший глумливо її питає:

— Ну, як Василихо-свахо, чи добре вам танцювалося на поминках?

Петро Попередний.

Велику народню працю зробіте, як кожний передплатник приєднає „Нашому Лемкові“ нового передплатника

ВАНЬОВА ХИЖА.

(Сміховинка).

Ваньо Тичка не мав хижки —
»Де би таку роздобути?
В кума Стецька є маленька,
Лем гребя свиснути...«

Стецьк поїхав з інтересом, —
»Треба скористати,
Підійти, пак підсадитись,
На плечі завдати...«

Тай підходить Ваньо д'хижі
Замір виконаги; —
Хижку завдав, та тут біда —
Не може здійняти...

Так на плечах, мов за кару,
Хижку Стецька носить
Бідний Ваньо; з того часу
Плаче та голосить...

З жіночого руху

Слово з Пантної

(До світлини на четвертій стороні)

В селі Пантній, пов. Горлиці, відбувся господарський курс куховарства, крою та шиття заходом управи місцевої кооперативи. Курс розпочався 5/III. ц. р., а тривав два місяці з деякими перервами, тому що були перешкоди зі сторони староства, курс закінчився 31. березня. Святочне закінчення мало бути загальне; однак на це не дозволено — тому відбулося лише в присутності членів місцевої кооперативи, яких було около 100. Курсистки зробили виставу своїх праць. Опісля мали слово до присутніх п. інструкторка, одна з курсисток Т. Глива і місцевий священник о. Шуфляд. При кінці відспівали курсистки низку народніх пісень. Скромне закінчення курсу зробило миле вражіння на присутніх. Усі побачили, що й жінки можуть відогравати ролю в культурнім житті й при добрій волі чогось навчитися. На курсі навчилися вони багато, завдяки добрій п. інструкторці і Вп. пані сенаторці О. Кисілевській. Доказом цього є гарно улаштована виставка їх праць, на яку приходили дивитися господарі сусідніх сіл. Заохочені успіхом праць учасниць курсу передплатили собі масово „Жіночу Волю“, „Нашого Лемка“ та радо їх читають.

Маємо надію, що й інші села на Лемківщині підуть за примідом свідомих Пантнян і запровадять у себе такі курси, що просто konieczні для того, щоб наш нещасний український народ міг сподіватися кращого завтра...

Теодосія Лепак, С. Нищот.

До допису про курс у Пантній додамо ще декілька слів. Село Пантна це одно з найсвідоміших, найгарніших сіл на нашій Лемківщині в горлицькому повіті. Не так давно була там і читальня „Просвіти“, що гарно розвивалася й мала більш сотні членів. На жаль, так як майже й усі читальні „Просвіти“ на Лемківщині, її влада розв'язала Та Пантняни не опустили рук. Не можна черпати освіту в читальні, то, хоч село бідне, а все ж таки помножилося вдсятеро число часописів, книжок, які йдуть до них.

На курсі, про який дають звіт п. Теодосія Лепак і С. Нищот, було 35 учасниць і всі вони пильно вчилися господарства, варити, пекти, вишивати, виплітати светри та рукавиці й інші речі. Великий жаль, що без огляду на особисту інтервенцію сен. Кисілевської у горлицького старости й обіцянку його, що дозволить курс докінчити, — треба було його передчасом перервати.

Однак, дорогі сестри, не знеохочуйтеся тим! Користайте з тої науки, що дістали, поширюйте її між свої знайомі, сусідки. Читайте вчіться, ставайте приміром для всіх околнних сіл!

І всім іншим лемківським селам, яким розв'язано читальні, кажемо: не опускайте рук, вчіться. **Хай читальнею буде у вас кожна хата. Це нас злучить разом і без огляду на всі перепопи, допоможе нам діждатися кращої долі, гарніших часів!**

За „Жіночою Волею“.

Розвага веде до свідомости

Не слухайте клевет

Собака, котра здихає, скавулить і на всі боки кусає, Таку собаку музику заводять конаючі „русскі“ на Лемківщині, та відкусуються на всі боки зо звіринною скаженістю. Щоб вдержатися при житті змобілізували всі сили. Гнуть спину і підлізуються без всякого сорому власть імущим, котрі їм безкритично вірють. Допяли свого й намагаються запрячи духовну власть на Лемківщині до своєї роботи, а коли мимо всього жива ідея народньої свідомости діяльного і нічим не стриманого українізму, наче зібрана ріка всевладно завойовує лемківську молодь, так от бачучи, що їх зусилля небавом марно пропадуть, не щадять клевет, доносів підлих вигуків, ба навіть погроз для тих, котрі не хочуть прикладати рук до їх нечесної та брудної роботи. Криницький „Лемек“ не поминув ні одної нагоди, щоб устами останніх могиканів „руської ідеї“ виляти цілі цебри помий своєї „руської культури“, на не милі йому особи. Львівська „Земля і Воля“, що зачисляється до „ліпших русских“ газет, коли пише про відомости з Лемківщини, нічим не уступає криницькому „Лемкови“. Про подвиги Вислочеського не будемо писати, бо це пропаша люди на, без чести типок; котрий по нині туманить ганчівську молодь „єдиною неделімою... не было, нет і не будет України. та трьохцвітними прапорчиками“. Заложили Ганчовяни кооперативу — річ зрозуміла — добре діло зробили. Нещастя хотіло що з тої кооперативи певні осібняки вибігнувши з реготом і сміхами з дівками, кинули каменем за жінкою пароха, що переходила своїм обістям, вдаряючи її сильно в ногу. Того рода „попнс“, дав нагоду о. парохови нап'ятувати подвижників в церкві, що знов викликало фарисейське обурення войовничого господина Вислочеського та явної клевети, що о. парох виступає „проти кооперативи“, кинути кість незгоди між парохом та парохіянами і на тім будувати своє „патріотическое возвищення і народолюбіє“. „Господине, господине“ знай, що нищення поваги сивого волоса щей

Проф. І. Филипчак

Віче в Сяноці в 980 р.

(продовження.)

По цих словах князя Якуна піднявся в товпі народу великий шум, падали слова глибокого обурення.

Опісля забрав голос староста Янтко з Лішні, сідоглавий 70-літній старик. Очі всіх звернулися в сторону сідоглавого, але бодрого старця Янтка, якого цілі сяницькі гори знали, яко провідного чоловіка. Янтко зачав так:

— Дорогі браття, мої карпати гірняки! Перед кількома роками ходив я на прощу до гробу св. Методія до Велеграду, до гробу нашого просвітителя, нашого отця, нашого святого! Ходила нас спора купка, а всі щоб помолитись на гробі апостола словян, котрий навчив нас в рідній мові молитися до Всевишнього. І щож йшли ми манівцями, бо в краю словаків та на моравах уже не дружелюбно на нас дивилися, бо всюди в більших городах та в замках вельможів панує вже латинський обряд. Гріб св. Методія ледво ми відшукали забутий, опущений. В Велеграді в храмі Божім, котрий він своїми трудами поставив, відправляють вже по латині, бо ми там нічого не зрозуміли. Тамошні жителі дивилися на нас якось скоса, підсміхалися і казали нам приймати латинський обряд, інакше цісар та князь чеський не спогляне на нас ласкавим оком. Всюди священники німці та італійці. Нарід тамошний, переважно старше покоління, не любить їх, жалує за давніми часами, жалує та плаче за гарним словянським обрядом. Один з таких стариків показав нам гріб св. Методія і сказав, щоби ми стереглися, бо на нас карпатів, зроблять наступ з двох сторін і змусять огнем і мечем прийняти латинку, як це зробили з чехами, моравцями, словаками і поляками. Цей старик запровадив нас до одного старенького священника, який тайно від часу до часу служить по нашому в своїм домі при замкнених дверях. Він утішився дуже нами, поблагословив нас, відправив молебень до св. Методія і предсказав, щоб ми звернулися на схід сонця, бо там засяє благодать Божа, що там лишень удержиться правдива віра насаджена св. Методієм. Він сам пішов би з нами, бо чув про нас, але вік його не дозволяє йому піти з нами в так далеку дорогу. На памятку дав нам св. Євангеліє, писане руками св. Методія і просив, щоби ми занесли до храму св. Духа в Сяноці і зложили там, яко дорогу памятку.

(д. б.)

духовного отця в громаді, це перший крок до моральноо упадку — проста дорога до большевизму!

Знову ганчівські молодці і господарі не обмежуйтеся тільки до читання даром накинених Вам „Леми-

ків" і „Земель та Волі“, отвіряйте ширше очі, не бійтеся взяти до рук інших часописів як „Народня Справа“, „Наш Лемко“ й других, так роб'ять наші брати доволі численні сіл — навіть православні Кв'ятов'яни та такі „руські“ як Климківчани. Тоді самі без дурманення Вас „твердими головами“ пізнаєте „чия правда, чия кривда та чий ми діти“.

Глядач.

ПАРАСКІНА ПОЛІТИКА

У селі Вічноборбах — жили собі дві газдині — Параска і Ксенька та газдували.

— У Ксеньки повні сусіки зеренця та всякого добра.

Бо якже ж йому не бути, коли у Ксеньки земляця, ех земляця... Де не посієш — вродиться як гай!

— А в Парасічки — пісочок і каменник, так що ледво — преледво ховає своїх дітей.

Захланним оком позерає Параска на Ксенькіне добро, і має велику охоту захопити його для себе.

Але хоч як позерала, хоч якій апетит мала, то нич путнього не могла вимудрувати у своїй сухій голові.

І напевно не видумала би нічого й до віку. Але у Ксеньки кількох синків, що їм нічого ніколи не бракувало. — Що лиш їх душа запрагне, вже мають.

— Предобре жилося Ксенькіним синкам на світі, та тота доброта не вийшла їм у користь.

Порозвивалися, зледацili, до роботи ані руш, хіба стільки, що б істи та сваритися між собою.

Поки-ще Ксенька була молода, то як могла пригрозувала синків, та господарству не дала пропадати.

Але чим більші піростали синкове, тим більше розюрювалися, та місто помагати матері в господарстві, — їхали його у пропасть.

Ксенька постарілася і вже не годна була огризатися, хоч добре бачила, до чого доведуть її синкове сваркою, і так тим загризлася, що по короткій хоробі померла.

Ще Ксеньку добре не похоронили, як Параска, яко найближча своячка — взяла під свою опіку господарство ціле.

Та від того часу почала тягнути все, що тільки далось з Ксенькіного добра для себе та своїх дітей.

— Ксенькіним синкам що раз гірше жити під опікою Параски.

Вони почали поволи опам'ятуватися та поминатися за своє добро, а там — задумали цілковито визволитися з під Параскіної о-

піки, щоб самим загосподарювати. Та і тому кінець, що задумали...

бо Параска за той час, добре пізнала їх, постановила так з ними поступати, щоб ніколи не могли визволитися з під її опіки.

Вже молодший, розумніший син Ксенькін — приготовує все, що потрібне до господарки, і задумує женитися, щоб стати на своїому полі самостійним господарем.

Все, здається, піде йому як найліпше. Але Параска не спить. Вона бачить до чого Васько стремить. Бачить і знає, що як направду до того дійде, що він задумує, то відпаде її великий та смачний кусок від уст, і знов буде бідувати.

Та вона того тепер вже не боїться.

Го-го-го! Смаркачу! То тобі такого хочеться? Почекай! Хоч-то і твоє газдівство, але не будеш на ньому господарити ніколи! — і круть-верть — прикликала до себе старшого Ксенькіного синка та й хитро мудро підюдила його на молодшого брата:

— Чи ти знаєш — каже до нього — що твій брат хоче женитися? Я против того нічого не маю, мені байдуже, котрий з вас буде господарем, хоч мені здається, що ти старший, то ж ти повинен обняти господарство.

І це помогло старшому братові.

Сейчас зачав так само робити приготування до господарки.

І з того прийшло між братами до такої ворожнечі, що один другого готів ножакою зарізати.

Параска аж руки затерає з радості, що їй так удалося.

Та молодший брат був така сильніший і розумніший від старшого брата, тому вона всіми силами, скрито, попереас Ромця і так, обоє, пригнули молодшого брата, що про обняття господарки вже і мовати не могла бути.

Та коли старший брат Роман зачав приходити до сили і задумав як і брат стати господарем на своїому ґрунті, Параска видить, що це не жарти, і кличе до себе Петруся:

— Що то той бовдур задумує? Та він хоче женитися! Я против того нічого не маю, але мені здається, що ти хоч молодший, то таки здібніший, і тобі належить бути господарем.

Втішився Петрусь тими словами, та ще дужче забрався до праці.

Параска тепер лишила старшого і зачала скрито помагати молодшому.

І знов Ромцьо зійшов на дідів,

а Петро пішов до гори.

Поросне Петрусь у пір'я, знову дає йому по голівці, а ставить на ноги старшого.

І так рідні брати воювали між собою, а Параска сміється в кулак:

— Ха-ха-ха! Що за дурні? Я ще таких, як світ світом не бачила, і певно таких других на цілим світі немає!

Сусіди видять таку опіку Параски над братами Безрозуменками і різно цю справу розбирають. Одні за ними та другі проти них.

А Параска набожно сусідам розповідає:

— Та де ж я їх пушу на бистрі води життя?! Бачите що тепер виробляють, а якби так самих пустити, то повибивались би до ноги.

Як колись прийдуть до розуму то най собі з Паном Богом газдують. Я проти сього нічого не маю.

А сусіди, як сусіди, вони вже не одному рацію признали то й Параски притакнуть і остає як бувало.

Знову брати Безрозуменки — їм ані думка до голови не прийде, щоб щиро брат з братом обнятися і в згоді та єдності — двинули свою занедбану господарку.

С. Жук.

(Відгадайте, що означає це оповідання).

Збіжжа й пашу

дорібок Вашої цілорічної праці забезпечить від огню тільки в одинокому українському Товаристві взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“, у Львові, вул. Руська ч. 20.

ЛИСТУВАННЯ:

Параска СтефУра, Гриця, в Карлинові одержала від брата Андрія з Франції цілорічну передплату на „Нашого Лемка“. Також до Петра Гайсана буде приходити „Наш Лемко“.

Лев К., Лосс: добре буде, як перевірите та донесете нам, хто вищить наш часопис, що його Вам шлемо. Гарзд!

Граничний зо Ждinin: виждати легко, помістимо пініше. Бодріться! До Югославії вислаємо.

Василь К., Бонар: шлемо; дуже радо зробили ми, як вищете, але є ще моцніші, тому буде по старому.

Теодор Кокуруна: за довге, вірші передаємо до архіву. Короткі оповідання та дописи радо помістимо. Здоровимо.

Михайло Преца: одержали; до Америки вислаємо. Привіт.

Поширюйте „Нашого Лемка“

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-у шпальту — 30 сот., Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..